

Uvodni govor visokog predstavnika i posebnog predstavnika EU Valentina Inzka na sjednici Parlamenta za Europu posvećenoj napretku BiH ka EU

Odlučniji, kreativniji, konstruktivniji i zreliji pristup

Dame i gospodo, <?xml:namespace prefix = o ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:office" />

Na početku želim kazati da mi je zadovoljstvo sudjelovati u prvoj sjednici "Parlamenta za Europu" u 2011. godini. Osim predsjedatelja Predsjedništva Bosne i Hercegovine, gospodina Radmanovića, na današnjem skupu okupit će se predstavnici Europske komisije, Europskog parlamenta, vlada Bosne i Hercegovine i Hrvatske i parlamentarci iz pet novoizabраниh skupština u Bosni i Hercegovini.

Ured posebnog predstavnika Europske unije pokrenuo je inicijativu "Parlament za Europu" 2009. godine, koja je nastavljena jer se pokazala kao koristan način da se pozornost i kapaciteti parlamenata fokusiraju na program integracije u EU.

Znam da će Nevenka Savić iz Direkcije za europske integracije

i Boris Iarochevitch iz Delegacije EU popodne detaljno govoriti o napretku (ili možda, da se točnije izrazim, o *nepostojanju* napretka) u provedbi zakonodavnog programa iz Sporazuma o stabiliziranju i pridruživanju. Vjerujem da će nam oni pružiti koristan prikaz toga gdje se Bosna i Hercegovina nalazi i što treba uraditi u 2011. godini.

Što se mene tiče, želio bih razmotriti program približavanja EU u domaćem *političkom* kontekstu – jer uspjeh ili neuspjeh svakog angažmana, na svakoj parlamentarnoj razini, prenijet će se na ukupno političko okruženje.

Dugi period suše

Političko okruženje je očito razlog za ozbiljnu zabrinutost. Političke stranke i lideri i dalje imaju fundamentalne razlike u mišljenjima kada je riječ o budućnosti Bosne i Hercegovine i načina na koji zemlja treba biti organizirana. To je dovelo do ozbiljnog političkog zastoja u posljednjih nekoliko godina. To je istodobno i razlog zašto je zemlja, gotovo pet mjeseci nakon općih izbora, još uvijek bez nove vlade.

Ovdje sam dužan govoriti otvoreno – ako politička elita ne može formirati vladu, kako može dovesti ovu zemlju u Europu? Ako ne može formirati vladu, onda ne može provesti ni neophodne reforme koje su preduvjet za europsku integraciju, niti može ispuniti najosnovnije težnje svojih građana.

Međutim, iako među stranačkim liderima traju stalne svađe, među građanima Bosne i Hercegovine nema takvih stavova. Oni uvijek iznova kažu da žele u Europsku uniju – što je prije moguće.

Pa ipak, izabrani političari redovito izražavaju dvojbu oko toga da li građani Bosne i Hercegovine trebaju ići europskim putem u svakom slučaju, ili samo pod određenim uvjetima.

Rezultati tih dvojbi su štetni. Dok Bosna i Hercegovina i dalje pokušava riješiti osnovne strateške i političke

nesigurnosti, ostatak regije ide odlučnim koracima ka Europskoj uniji. Građani ove zemlje ništa manje od svojih susjeda ne zaslužuju da uživaju u konkretnim prednostima koje donosi proces integracije.

Moramo se suočiti s tim neprijatnim stanjem stvari – a logično je da se to uradi upravo na ovakvim skupovima, gdje sudionici doista mogu uraditi nešto da se problem riješi.

Vi ste isključivo kvalificirani da počnete sa promjenama koje su potrebne Bosni i Hercegovini.

Vi imate demokratski mandat. Vi ste izabrani.

Stranačka disciplina je moćna stvar – kako u zemljama članicama EU – tako i u Bosni i Hercegovini.

Ali, *parlamentarna* odgovornost i dužnost prema građanima nije ništa manje moćna i predstavlja odgovornost pojedinačnih članova parlamenta koji svoju obvezu prema biračima stavljaju iznad svih drugih političkih razmatranja.

Hitni prioriteti

Jasno je da je osnovni prioritet u ovome trenutku formiranje vlasti, a da bi se to ostvarilo, stranački lideri morat će pokazati odlučniji, kreativniji, konstruktivniji i zreliji pristup. Također je potrebno da političari pokažu više povjerenja u Bosnu i Hercegovinu.

Odmah nakon formiranja vlasti Bosna i Hercegovina se mora što prije usmjeriti na ispunjenje zadataka koji će omogućiti podnošenje vjerodostojne aplikacije za status kandidata za članstvo u EU, prije svega realiziranjem ustavnih promjena koje će usuglasiti Ustav sa Europskom konvencijom o ljudskim pravima.

Osim toga, kako je povjerenik Fuele istaknuo u svome obraćanju, Bosna i Hercegovina morat će također riješiti pitanje državnih zakona o državnoj pomoći i popisu

stanovništva da bi zemlja mogla napredovati ka EU.

Potrebno je također poduzeti daljnje korake kako bi zemlja postala funkcionalnija – ovo je jasan uvjet za integraciju u EU. Trebam pojasniti da se ovdje ne radi o centraliziranju, već o funkcionalnosti i učinkovitosti. BiH mora imati neophodne strukture i institucije koje će se baviti izazovima europske integracije – još jednom naglašavam, ovdje se ne radi o centraliziranju, već o učinkovitosti. Potreba za učinkovitošću nije nikada bila veća – to će također donijeti ekonomske reforme koje su uistinu neophodne kako bi se preokrenuo trend ekonomskog pada posljednjih godina.

U ovom procesu parlamentarci Bosne i Hercegovine mogu računati na potporu Europske unije. U tom pogledu želim istaknuti spremnost Europske unije da pojača svoj angažman u ovoj zemlji i osnaži svoju ulogu, strukturu i djelotvornost.

Nema više uobičajene politike

Bez obzira na dugotrajne probleme u zemlji i dalje sam optimist. Bosna i Hercegovina će postati članica Europske unije – i vjerujem da ova zemlja ima ljudske i prirodne potencijale da napravi značajan i prepoznatljiv doprinos europskome društvu.

Ali, da bi se to desilo, naprosto ne možete nastaviti sa uobičajenom politikom.

U Bosni i Hercegovini uobičajena politika bi značila i uobičajeni neuspjeh.

Potreban nam je ozbiljan, konstruktivan, realan i odlučan pristup koji nije rukovođen cinizmom već iskrenom željom da se pomogne građanima Bosne i Hercegovine da izađu iz nevolja u koje su zapali usljed godina političkog neuspjeha.

I znam da je takav pristup ne samo neophodan već i moguć.

Hvala.